

SÖKANDE

Mercedes-Benz Försäljnings AB, 556535-3041

MOTPART

Kalmarsundsregionens renhållare, 222000-1883

Ombud: Advokat Henrik Seeliger
Advokatfirman Lindahl KB

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU

KONKURRENSVERKET	
2019-03-13	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar Mercedes-Benz Försäljnings AB:s yrkande om kontrollvägning av fordon och av utdömande av vite.

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

BAKGRUND

Kalmarsundsregionens renhållare (KSRR) har genomfört en upphandling avseende tre stycken sopbilar. Upphandlingen genomfördes som ett öppet förfarande enligt LOU. Två leverantörer lämnade anbud; Finnvedens Lastvagnar AB (Finnveden) och Mercedes-Benz Försäljnings AB (MB). KSRR beslutade efter anbudsutvärdering att anta Finnvedens anbud.

YRKANDEN

MB ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att Finnvedens anbud ska diskvalificeras och att MB ska antas som leverantör. MB yrkar vidare att förvaltningsrätten ska förordna om kontrollvägning av fordon vid

leveransdagen samt att vite ska utgå till MB om det visar sig att Finnveden inte uppfyller kraven vid leverans.

KSRR bestrider ansökan.

VAD PARTERNA ANFÖR

MB

Det vinnande anbudet uppfyller inte ska-kraven gällande lastvikter och total fordonslängd enligt kravspecifikationen s 18, s 21 och 22 i upphandlingsdokumentet. Volvo har angivit följande "Laglig Last BK1" för: Fordon 1, L200, N215H25, Laglig last BK1 på 5 191 kg där ska-kravet är 5 500 kg. Fordon 3, L500; MF21H25, Laglig Last BK1 8 867 kg där ska-kravet är 9000 kg. Två av tre fordon uppfyller inte ska-kraven gällande Sopaggregat/Påbyggnad s. 18 och 21 i upphandlingsdokumentet. Volvo har angivit följande "Total Fordonslängd" för: Fordon 3, L500, MF-21H25 10 000 mm där ska-kravet är 9 900 mm. Ett av tre fordon uppfyller inte ska-kraven för hela fordonets totallängd, s. 22 i upphandlingsdokumentet. Finnvedens anbud uppfyller inte ska-kraven. Anbudet ska diskvalificeras och MB:s anbud ska antas genom tilldelningsbeslutet. En uppdragsgivare måste följa sina ska-krav. Finnveden har under upphandlingens gång ställt fråga om ska-krav och konstaterat att viktkravet på fordon 1 och 3 inte är uppfyllt. KSRR har svarat att "skallkravens nuvarande formulering avseende vikter och längder, efter tidigare förtydligande (rev 181211), gäller". Det framstår som att Finnveden redan försökt att göra allt för att viktbanta fordonen. Av egen erfarenhet och kunskap samt efter dialog med leverantören av påbyggnation finns inte ytterligare utrymme för viktbantning av fordonen som KSRR påstår. KSRR erkänner även att man på grund av ett förbiseende inte har korriberat 3.4 gällande viktmätning, men har valt att bortse från det. Det är inte i linje med upphandlingsreglerna att man ska få justera fordonen i efterhand.

KSRR

Finnvedens anbud uppfyller samtliga ska-krav i upphandlingsdokumentet. Finnveden har såväl i anbudet som efter anbudsöppningen, bekräftat att de aktuella kraven på lastvikter kommer att uppfyllas. Om förvaltningsrätten skulle finna att de i målet aktuella kontraktsvillkoren avseende lastvikter kan tolkas som krav som ska vara uppfyllda och bevisas redan i anbudet så ha detta inte varit tillräckligt tydligt för anbudsgivarna. Kontraktsvillkoren kan således inte ligga till grund för att förkasta anbudet. Om förvaltningsrätten finner att upphandlingen är behäftad med någon brist gör KSRR gällande att en sådan brist inte är av den art och dignitet som motiveras för ett ingripande enligt 20 kap. LOU. MB har inte lidit skada av de påstådda bristerna i Finnvedens anbud då inte heller MB visat att kontraktsvillkoren avseende lastvikter är uppfyllda.

I upphandlingar av sopbilar anskaffar leverantörerna lastbilar i standardutförande och sopaggregat i standardutförande från underleverantör som sedan byggs ihop och kundanpassas av sopbilsleverantören. Detta innebär att det färdiga fordonets tjänstevikt och lastvikt mycket sällan kommer att överensstämma med den tjänstevikt och lastvikt som anges i standardutförandet. Tjänstevikten kan minskas och lastvikten ökas i viss mån genom att t.ex. byta ut standardfälgar mot lättmetallfälgar. Främst sker det dock genom anpassningar av sopaggregatet genom att byta ut ståldörrar och liknande komponenter mot motsvarande i lättmetall. Den exakta tjänstevikten och lastvikten för en sopbil kan därför inte fastställas förrän efter genomförda kundanpassningar.

De krav som uppställts på anbudsgivarna i upphandlingen och som ska vara uppfyllda i anbudsskedet framgår av punkterna 3.1 ” anbudsgivarens ekono-

miska förmåga” och punkten 3.2 ”anbudsgivarens tekniska förmåga och kapacitet i upphandlingsdokumentet”. Härutöver innehåller upphandlingsdokumentet ett stort antal kontraktsvillkor. Kontraktsvillkor är krav, som per definition ska vara uppfyllda först vid leverans, om inget annat uttryckligen anges i upphandlingsdokumentet. I handling 3 till upphandlingsdokumentet ”Kravspecifikation” anges ett stort antal kontraktsvillkor avseende de tre sopbilarna. Den ursprungliga tanken var att offererade sopbilars maximala längd och vikt skulle redovisas i anbudet genom viktberäkningar och mått-satta ritningar på offererade fordon. Det framgår av punkten 3.4 i upphandlingsdokumentet. I punkten 3.4 specificeras inte närmare vilka mått och vikter som efterfrågade mått- och viktberäkningar ska innehålla. Inte heller anges att dessa måste avse de kundanpassade sopbilarna och utvisa att ställda kontraktsvillkor uppfylls. KSRR beslutade att revidera Handling 3 – Kravspecifikation. I den reviderade versionen togs föreskrifterna om maximal tjänstevikt bort och de maximalt tillåtna fordonslängderna ändrades. Den kravställda handlingen ” Viktberäkningar och måttsatta ritningar på offererade fordon” fyllde fortfarande en funktion i och med att de visar om de maximalt tillåtna fordonslängderna skulle uppfyllas. Några krav på att fordonens vikter som ska vara uppfyllda och bevisas vid anbudsskedet finns inte. Möjligen borde kravet i 3.4 för tydlighetens skull ha justerats så att endast måttsatta ritningar skulle redovisas och inte viktberäkningar. Så skedde inte på grund av förbiseende. Kraven gäller enligt registreringsbevis, vilket anges på s 4 i Handling 3. Det framgår således redan av kravets lydelse att kravet endast kan vara uppfyllt i samband med leverans och då ska framgå av registreringsbeviset.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 4 kap. 1 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra

upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Av 20 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Det åligger den part som gör gällande att en upphandlande myndighet brutit mot bestämmelserna i LOU att visa vilka omständigheter som ligger till grund för talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunderna som parten har åberopat (se RÅ 2009 ref. 69).

Förvaltningsrättens bedömning

MB har yrkat att förvaltningsrätten ska förordna om vite samt kräva kontrollvägning av fordon vid leveransdagen vid ett eventuellt avslag på ansökan. Förvaltningsrätten saknar behörighet att besluta om sådana åtgärder. Yrkandena ska därför avvisas i den delen.

De krav som ställs i en upphandling kan delas upp i obligatoriska och icke obligatoriska krav. Ett obligatoriskt krav ska som regel vara uppfyllt vid anbudstidens utgång för att anbudet ska gå vidare till utvärdering. Frågan i målet är om uppgivna lastvikter i upphandlingsdokumentet är att anse som obligatoriska krav som ska vara uppfyllda vid anbudstidens utgång eller som villkor vilka ska vara uppfyllda först vid leverans.

Under punkter 2.1. i upphandlingsdokumentet ”obligatoriska krav” framgår:

Upphandlingsdokumentet och dess bilagor innehåller ett antal obligatoriska krav, så kallade skallkrav. För att ett anbud ska kunna prövas, utvärderas och eventuellt antas krävs det att samtliga skallkrav är uppfyllda. Kraven avser krav på såväl anbudsgivaren och anbudet som efterfrågad tjänst. Av anbudet ska framgå att samtliga krav i upphandlingsdokumentet är uppfyllda.

Punkten 3.4 i upphandlingsdokumentet lyder som följer:

Anbudet **ska** innehålla:

- Kompletta Handling A – information om anbudsgivaren
- Kompletta Handling 1 – Formulär kvalificering
- Kompletta Handling 2 – Formulär utvärdering fordon
- Kompletta Handling 4 – prislista
- Viktberäkning och måttsatta ritningar på offererade fordon

Båda anbudsgivarna har lämnat måttsatta ritningar och viktberäkning på offererade fordon. Det obligatoriska kravet i punkt 3.4 får därmed anses uppfyllt.

Av utredningen i målet framgår att de fordon Finnveden offererat uppfyller kraven som anges i upphandlingsdokumentet för maximal fordonslängd i den reviderade versionen från 11 december 2018 av Handling 3 - Kravspecifikation. De kraven var således uppfyllda vid anbudslämnandet. Något skäl att ingripa mot upphandlingen på den grunden finns därför inte.

Av bilagan till upphandlingsdokumentet Handling 3 – Kravspecifikation, den reviderade versionen från 11 december 2018, framgår under ”Sopaggregat/Påbyggnad” på sidan 4 bl.a.:

Kapacitet: ”Tillåten lastvikt BK1-väg” enligt registreringsbevis skall vara

- minst
1. 5 500 kg
  2. 9 500 kg
  3. 9 000 kg

När det gäller uppgifter om lastvikt framgår av skrivningen på s. 4 i kravspecifikationen att tillåten lastvikt ska vara enligt registreringsbevis. Registreringsbeviset kan utfärdas först då fordonet är redo för leverans. Förvaltningsrätten finner att det därmed av kravets utformning i upphandlingsdokumentet framstår som att avsikten med kravet är att det ska vara uppfyllt först vid leverans. KSRR har vid kvalificeringen av Finnveden därmed inte brutit mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU. MB har således inte lidit skada av KSRR:s agerande. Det saknas skäl för ingripande mot upphandlingen. Ansökan om överprövning ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-05)

Magnus Hansson
rådman

Föredragande: Sofie Bäckström

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes that this is crucial for ensuring transparency and accountability in the organization's operations.

2. The second part of the document outlines the various methods and tools used to collect and analyze data. It highlights the need for consistent data collection practices and the use of advanced analytical techniques to derive meaningful insights from the data.

3. The third part of the document focuses on the role of technology in data management and analysis. It discusses how modern software solutions can streamline data collection, storage, and processing, thereby improving efficiency and accuracy.

4. The fourth part of the document addresses the challenges associated with data management, such as data quality, security, and privacy. It provides strategies to mitigate these risks and ensure that the data remains reliable and secure throughout its lifecycle.

5. The fifth part of the document concludes by summarizing the key findings and recommendations. It stresses the importance of a data-driven approach in decision-making and the need for continuous monitoring and improvement of data management processes.